

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра історії України

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри історії України

Т. В. Кузнець
Т. В. Кузнець

“ *29* ” *березня* 20*19* року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГП1.1.01 ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 013 Початкова освіта

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

Освітньо-професійна програма Початкова освіта. Дошкільна освіта

(назва освітньої програми)

Факультет/інститут початкової освіти

(назва факультету/інституту)

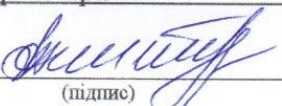
Робоча програма з дисципліни «Історія та культура України» для студентів спеціальності
013 Початкова освіта

Розробник: Скус О. В., кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри історії України

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувач кафедри історії України

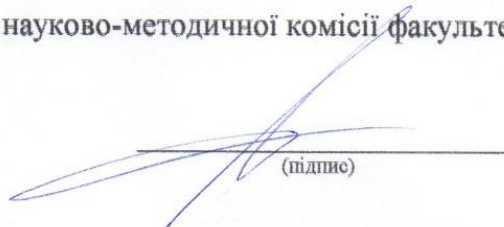

(підпис)

(Кузнець Т. В.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії
факультету початкової освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії факультету початкової освіти

(підпис)

(Яцук О. М.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 3	Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферат</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		26 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		24 год.	68 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	10 год.
		Вид контролю:	
екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 62,3/37,7

для заочної форми навчання – 13,3/86,7

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Стислий системний виклад історії українських земель від найдавніших часів до сучасності, спрямований на ознайомлення з найважливішими закономірностями та подіями вітчизняної історії в широкому контексті історії слов'янських народів, європейської й світової цивілізації.

Завдання: говорити студентам не лише про «сухі» факти минулого, а й про вплив цих подій на наше сьогодення; формувати історичну свідомість народу, в якій органічно поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний розвиток, закріплених в обрядах, традиціях, художніх образах та теоріях, що дає змогу людству узагальнити історичний досвід.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення курсу студент оволодіває такою компетентністю:

ЗК 7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням(або дітям раннього і дошкільного віку) різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

Очікувані результати навчання:

ПРН 18. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

3. Мова навчання:

Мова навчання: українська

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. ДАВНЯ І НОВА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 1. Вступ. Еволюція людини і найдавніших цивілізацій на території сучасної України. Формування держави у східних слов'ян (VI–X ст.)

Курс “Історія та культура України”: предмет і завдання. Методологія історії. Походження та основні етапи розвитку українського етносу. Джерела вивчення історії України. Вітчизняна та зарубіжна історіографія.

Найдавніше населення України. Палеоліт. Виникнення родового ладу. Мезоліт. Неоліт. Енеоліт. Трипільська культура. Розклад патріархально-родових відносин.

Перші держави на території України: Кіммерія, Скіфія, грецькі міста-держави, Сарматія. Гуни та готи.

Розселення стародавніх слов'ян. Розклад первіснообщинного ладу в слов'ян. Союзи племен та перші протодержави слов'ян в Україні. Заснування Києва. Розвиток феодальних відносин.

Передумови утворення феодальної держави на Русі. “Норманська теорія” походження Київської Русі.

Тема 2. Русь - Україна (X – перша половина XII ст.). Давньоруські князівства в XII – перша половина XIV ст.

Соціально-економічний та політичний розвиток Київської Русі.

Походи на Візантію. Поширення християнства. Войовнича політика Святослава. Розквіт Київської держави за часів князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства на Русі. Боротьба Русі проти половців. Князювання Володимира Мономаха.

Культура Київської Русі.

Причини феодальної роздробленості Русі. Феодальні усобиці. Особливості розвитку руських князівств в умовах роздробленості.

Зміцнення Галицького князівства. Галицько-Волинська держава часів Романа Мстиславича та Данила Романовича.

Боротьба Русі проти завойовників у XIII–XIV ст. та її значення.

Історичне значення Київської Русі та Галицько-Волинської держави.

Тема 3. Українські землі в складі Литовського князівства, Польщі, Угорщини та інших країн (друга половина XIV – перша половина XVI століття). Козацтво в Україні (друга половина XIV – перша половина XVII століть)

Захоплення Литовським князівством Волині, Чернігово-Сіверщини, Поділля, Київщини та Переяславщини.

Литовсько-Руське князівство – феодальна поліетнічна держава з елементами федеративного устрою і певною автономією українських та білоруських земель. Кревська унія (1385) та її персональний характер. Островська угода (1392). Посилення влади литовських феодалів в Україні.

Загарбання Польщею Західного Поділля. Боротьба проти литовських і польських феодалів.

Соціально-економічні відносини. Литовські Статути. Магдебурзьке право. Антифеодальні рухи.

Культура України XIV – початку XVI ст.

Виникнення козацтва: територія, соціальний та національний склад, устрій.

Люблінська унія (1569) та її наслідки для українських земель. Національне гноблення. Церква в Україні. Брестська унія (1596) і боротьба православного духовенства з нею. Діяльність Петра Могили.

Козацтво у другій половині XVI – першій половині XVII ст. Запорозька Січ. Боротьба козаків з турками і татарами. Реєстрове козацтво. Політика П. Сагайдачного. Козацькі повстання першої половини XVII ст.

Культура України у XVI – першій половині XVII ст.

Тема 4. Українська національна революція (1648–1676 рр.). Україна в другій половині XVII століття.

Національно-визвольна революція: періодизація, причини, хід. Початок повстання під проводом Б. Хмельницького. Селянська війна 1648–1653 рр. Формування української державності в умовах війни. Зовнішня і внутрішня політика козацького уряду. Відновлення війни з Польщею. Смерть Б. Хмельницького.

Боротьба за владу. Ю. Хмельницький, І.Виговський, П.Тетеря, І. Брюховецький. Андрусівська угода. Боротьба за гетьманську булаву на Правобережжі. П. Дорошенко. І. Самойлович. Підсумки селянської війни і революції.

“Вічний мир” і закріплення поділу України. Адміністративно-територіальний устрій Лівобережжя. Політика російського царизму щодо України та її культури.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. НОВА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 5. Посилення феодално-кріпосницького і національного гніту в Україні в XVIII ст. Ліквідація автономних прав України Російською імперією

Гетьманування І. Мазепи. Українці у вигнанні. Пилип Орлик – гетьман в екзилі. Олешківська Січ.

Російська політика в Україні в першій половині XVIII ст. Гетьманування І. Скоропадського. Перша Малоросійська колегія. П. Полуботок. Відновлення гетьманства. Посилення гетьманської влади у часи Д. Апостола. Правління гетьманського уряду. Друге відновлення гетьманства. К. Розумовський і спроби реформ у Гетьманщині. Ліквідація гетьманства і утвердження Другої Малоросійської колегії. Особливості розвитку Слобожанщини. Ліквідація Запорозької Січі: причини та наслідки.

Соціально-економічний розвиток Правобережжя. Полонізація. Гайдамаки. Антифеодалне визвольне повстання 1768 р. Західноукраїнські землі. Рух опришків.

Колонізація Південної України.

Поділи Речі Посполитої (1772, 1793, 1795) і доля українських земель.

Українська культура XVIII ст.

Тема 6. Україна в період кризи феодално-кріпосницької системи і формування капіталістичного укладу в першій половині XIX ст.

Українські землі в першій половині XIX ст., їх адміністративно-територіальний устрій. Посилення гніту царизму на Україні.

Розвиток капіталістичних відносин і посилення розкладу феодално-кріпосницької системи. Селянські рухи та виступи найманих робітників.

Дворянські революціонери в Україні. Польське повстання 1830–1831 рр. на українських землях. Кирило-Мефодіївське братство: програмні документи, діяльність, значення.

Соціально-економічний та політичний розвиток західноукраїнських земель. Суспільно-політичний рух. “Руська трійця”. Активізація національного руху в 1848–1849 рр.

Політика російського самодержавства в галузі культури та освіти в Україні (перша половина XIX ст.). Феномен Т.Г. Шевченка в українській та світовій історії.

Тема 7. Скасування кріпосного права і розвиток капіталізму в Україні в другій половині XIX ст.

Кримська війна та її вплив на розвиток українських земель. Скасування кріпосного права. Селянський рух після реформи 1861 р. Еволюція капіталістичних відносин.

Земський рух. Народництво в Україні. Громади.

Польське повстання 1863 р. на Правобережній Україні. Посилення національно-культурного гноблення в Україні після 1863 р.: “Валуєвський циркуляр” (1863) та Емський указ (1876). Активізація національного руху. Київська громада. Діяльність М. Драгоманова. Часописи “Громада” і “Киевская старина”.

Робітничий рух в Україні. Поширення соціалістичних ідей і перші соціал-демократичні гуртки та групи.

Культура України в другій половині XIX ст.

МОДУЛЬ Ц. НОВІТНЯ І НОВІТНЯ СУЧАСНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 8. Україна на початку XX століття (1900–1914 рр.). Україна в період Першої світової війни та Лютневої революції

Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Розшарування селянства і зростання робітничого класу. Селянські виступи. Робітничі страйки.

Розвиток студентського і земсько-ліберального руху. Національний рух. Утворення політичних партій.

Україна в роки російської революції 1905–1907 рр. Український національно-визвольний рух в роки революції. Створення “Просвіт” та українських клубів. Українська думська громада в Державних Думах Росії.

Політичне становище на українських землях після поразки революції. Наступ політичної реакції. Аграрна політика П.А. Столипіна та її наслідки.

Культура України на початку XX ст.

Причини і характер Першої світової війни. Головні військові дії на території України. Політичні партії і течії в умовах війни. “Спілка Визволення України”. Головна Українська Рада. Українські січові стрільці.

Господарська розруха. Назрівання революційної кризи. Лютнева революція.

Тема 9. Українська революція (1917–1921 рр.)

Створення та діяльність Української Центральної Ради. Війна з радянською Росією. Брестська угода та її наслідки для України.

Німецько-австрійська окупація. Квітневий переворот 1918 р. Українська держава П. Скоропадського: внутрішня та зовнішня політика.

Відродження УНР. Директорія та її політичний курс. Проголошення ЗУНР. Політичні перетворення на західноукраїнських землях. Українська Галицька Армія. Акт злуки УНР та ЗУНР.

Відновлення та падіння радянської влади в Україні в 1919 р. Політика “воєнного комунізму”. Селянські повстанські рухи. Селянська армія Н. Махна.

Захоплення території України військами генерала А. Денікіна. Війська УНР та ЗУНР у боротьбі з денікінцями.

Боротьба за владу в Україні в 1920 р. Варшавська угода. Ризький мирний договір (1921). Підсумки і уроки української революції.

Тема 10. Україна між двома світовими війнами. Соціально-економічні та політичні перетворення в Українській РСР в 20–30-ті роки ХХ ст. Західноукраїнські землі під владою іноземних держав

Світ після закінчення Першої світової війни. Успіхи зовнішньополітичної діяльності УСРР. Перехід від політики “воєнного комунізму” до нової економічної політики. Національно-державне будівництво. Вхідження України до СРСР. Голод 1921–1922 рр. Відбудова народного господарства на засадах НЕПу.

Українізація: передумови, суть та наслідки.

Перехід від НЕПу до адміністративно-командних методів керівництва економікою.

Причини, наслідки та національно-політичні аспекти голоду 1932–1933 років.

Економічний розвиток УРСР напередодні Другої світової війни. Репресії проти партійно-державних діячів та військових, їх вплив на суспільне життя республіки.

Західноукраїнські землі в 20–30-х роках. Соціально-економічне становище. Діяльність політичних партій. Створення та діяльність Української Військової Організації. Організація українських націоналістів напередодні Другої світової війни.

Крах Версальсько-Вашингтонської системи і загострення міжнародних відносин. Мюнхенська змова і справа Закарпатської України. Автономія Карпатської України. Українське питання в міжнародній політиці напередодні війни.

Культура й духовне життя українського народу в роки непу та в умовах тоталітарного режиму.

Тема 11. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 роки)

Західна Україна і геополітичні інтереси Німеччини та Радянського Союзу. Пакт Ріббентропа-Молотова. Радянська влада в Західній Україні.

Напад Німеччини на СРСР. Оборонні бої радянських військ в Україні. Оборона Києва, Одеси, Харкова. Бої на Донбасі та в Криму.

Проголошення ОУН Української держави у Львові та його наслідки.

Німецька окупація України: міфи і реалії “нового порядку”. Економічні та політичні плани гітлерівського керівництва щодо майбутнього України.

Рух Опору. Створення та діяльність підпільних організацій і партизанських загонів. УПА: міфи і реалії.

Контрнаступ радянських військ. Початок визволення українських земель. Курська битва. Визволення Києва. Розгортання боїв на Правобережній Україні.

Визволення Західної України та Закарпаття від окупантів.

Наслідки війни для України. Початок відбудови народного господарства. Соціально-економічні перетворення в західних областях України.

УРСР на міжнародній арені. ООН і Україна.

Українська наука та культура в роки війни.

Тема 12. УРСР в 1945–1991 рр.: від тоталітаризму до незалежності

Перехід України до мирного будівництва. Відродження народного господарства. Голод 1946–1947 рр. Колективізація в західних областях республіки та її вплив на політичну ситуацію в краї. Загострення політичної боротьби. ОУН-УПА. Репресії та депортація населення західноукраїнських земель.

Суспільно-політичне життя. Культ особи Й.В.Сталіна та його вплив на життя республіки.

Смерть Й. Сталіна. ХХ з'їзд КПРС. Демократизація суспільно-політичного життя республіки. Економічний розвиток у 50–60-х роках.

Ідеологізація суспільного життя та розвиток науки в другій половині 50-х – першій половині 60-х рр.

Соціально-економічне становище УРСР в другій половині 60-х–наприкінці 80-х років. Пошуки шляхів прискорення розвитку економіки та реформування соціальної сфери. Економічні реформи та причини їх незавершеності. Наростання кризових явищ у соціально-економічному розвитку республіки, країни. Занепад економіки України. Чорнобильська трагедія.

Суспільно-політичне життя республіки. Національна політика в Україні. Русифікація. Політичні репресії 60–70-х років. Українські правозахисники. Українська Гельсінська Спілка.

Культурне життя в Україні в другій половині 60–80-х рр. Нігілістичне ставлення до збереження національної самобутності.

Україна в роки перебудови. Утворення багатопартійної системи. Декларація про державний суверенітет України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. НОВІТНЯ СУЧАСНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 13. Українська держава на шляху незалежного розвитку

Проголошення незалежності України. Формування законодавчих, виконавчих та судових інститутів влади незалежної України.

Політичний розвиток України. Соціально-економічний розвиток української державності. Наука і культура в сучасній Україні. Національне питання в сучасній Україні. Прийняття Конституції України

Україна на міжнародній арені: основні вектори зовнішньої політики. Відмова від статусу ядерної держави та її наслідки.

Українці за кордоном: історія і сучасність. Україна та українська діаспора.

Національно-культурне відродження України на сучасному етапі.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Давня і нова історія України												
Змістовий модуль 1. Давня історія України												
Тема 1. Вступ. Еволюція людини і найдавніших цивілізацій на території сучасної України. Формування держави у східних слов'ян (VI–X ст.)	4	2	2	–	–	–	10	2	2	–	–	6
Тема 2. Русь - Україна (X – перша половина XII ст.). Давньоруські князівства в XII – перша половина XIV ст.	4	2	2	–	–	–	6	–	–	–	–	6
Тема 3. Українські землі в складі Литовського князівства, Польщі, Угорщини та інших країн (друга половина XIV – перша половина XVI століття). Козацтво в Україні (друга половина XIV – перша половина XVII століть)	8	4	4	–	–	–	6	–	–	–	–	6
Тема 4. Українська національна революція (1648–1676 рр.). Україна в другій половині XVII століття.	6	4	2	–	–	–	6	–	–	–	–	6
Разом за змістовим модулем 1	22	12	10	–	–	–	28	2	2	–	–	24
Змістовий модуль 2. Нова історія України												
Тема 5. Посилення феодально-кріпосницького і національного гніту в Україні в XVIII ст. Ліквідація автономних прав України Російською імперією	4	2	2	–	–	–	10	2	2	–	–	6
Тема 6. Україна в період кризи феодально-кріпосницької системи і формування капіталістичного укладу в першій половині XIX ст.	4	2	2	–	–	–	6	–	–	–	–	6
Тема 7. Скасування кріпосного права і розвиток	4	2	2	–	–	–	6	–	–	–	–	6

капіталізму в Україні в другій половині XIX ст.												
Разом за змістовим модулем 2.	12	6	6	–	–	–	22	2	2	–	–	18
Разом за модулем I	34	18	16	–	–	–	50	4	4	–	–	42
Модуль 2 Новітня і новітня сучасна історія України												
Змістовий модуль 3. Новітня історія України												
Тема 8. Україна на початку XX століття (1900–1914 рр.). Україна в період Першої світової війни та Лютневої революції	6	–	–	–	–	6	4	2	2	–	–	–
Тема 9. Українська революція (1917–1921 рр.)	4	2	2	–	–	–	6	–	–	–	–	6
Тема 10. Україна між двома світовими війнами. Соціально-економічні та політичні перетворення в Українській РСР в 20–30-ті роки XX ст. Західноукраїнські землі під владою іноземних держав	10	2	2	–	–	6	6	–	–	–	–	6
Тема 11. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 роки)	4	2	2	–	–	–	2	–	–	–	–	2
Тема 12. УРСР в 1945–1991 рр.: від тоталітаризму до незалежності	12	4	2	–	–	6	4	–	–	–	–	4
Разом за змістовим модулем 3.	36	10	8	–	–	18	22	2	2	–	–	18
Змістовий модуль 4. Новітня сучасна історія України												
Тема 13. Українська держава на шляху незалежного розвитку	10	2	2	–	–	6	8	–	–	–	–	8
Разом за змістовим модулем 4.	10	2	2	–	–	6	8	–	–	–	–	8
Разом за модулем II	46	12	10	–	–	24	30	2	2			26
Усього годин	80	30	26	–	–	24	30	2	2	–	–	68
Модуль 3												
ІНДЗ	10	–	–	–	10	–	10	–	–	–	10	–
Усього годин	90	30	26	–	10	24	90	6	6	–	10	68

6. Теми семінарських занять

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Вступ. Еволюція людини і найдавніших цивілізацій на території сучасної України. Формування держави у східних слов'ян (VI–X ст.)	2	2
2	Русь - Україна (X – перша половина XII ст.). Давньоруські князівства в XII – перша половина XIV ст.	2	–
3	Українські землі в складі Литовського князівства, Польщі, Угорщини та інших країн (друга половина XIV – перша половина XVI століття). Козацтво в Україні (друга половина XIV – перша половина XVII століть)	2	–
4	Українська національна революція (1648–1676 рр.). Україна в другій половині XVII століття.	2	–
5	Посилення феодально-кріпосницького і національного гніту в Україні в XVIII ст. Ліквідація автономних прав України Російською імперією	2	2
6	Україна в період кризи феодально-кріпосницької системи і формування капіталістичного укладу в першій половині XIX ст.	2	–
7	Скасування кріпосного права і розвиток капіталізму в Україні в другій половині XIX ст.	2	–
8	Україна на початку XX століття (1900–1914 рр.). Україна в період Першої світової війни та Лютневої революції	2	2
9	Українська революція (1917–1921 рр.)	2	–
10	Україна між двома світовими війнами. Соціально-економічні та політичні перетворення в Українській РСР в 20–30-ті роки XX ст. Західноукраїнські землі під владою іноземних держав	2	–
11	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 роки)	2	–
12	УРСР в 1945–1991 рр.: від тоталітаризму до незалежності	2	–
13	Українська держава на шляху незалежного розвитку	2	–
Всього		26	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Вступ. Еволюція людини і найдавніших цивілізацій на території сучасної України. Формування держави у східних слов'ян (VI–X ст.)	–	6
2	Русь - Україна (X – перша половина XII ст.). Давньоруські князівства в XII – перша половина XIV ст.	–	6
3	Українські землі в складі Литовського князівства, Польщі, Угорщини та інших країн (друга половина XIV – перша половина XVI століття). Козацтво в Україні (друга половина XIV – перша половина XVII століть)	–	6
4	Українська національна революція (1648–1676 рр.). Україна в другій половині XVII століття.	–	6
5	Посилення феодально-кріпосницького і національного гніту в Україні в XVIII ст. Ліквідація автономних прав України Російською імперією	–	6
6	Україна в період кризи феодально-кріпосницької системи і формування капіталістичного укладу в першій половині XIX ст.	–	6
7	Скасування кріпосного права і розвиток капіталізму в Україні в другій половині XIX ст.	–	6

8	Україна на початку ХХ століття (1900–1914 рр.). Україна в період Першої світової війни та Лютневої революції	6	–
9	Українська революція (1917–1921 рр.)	–	6
10	Україна між двома світовими війнами. Соціально-економічні та політичні перетворення в Українській РСР в 20–30-ті роки ХХ ст. Західноукраїнські землі під владою іноземних держав	6	6
11	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 роки)	–	2
12	УРСР в 1945–1991 рр.: від тоталітаризму до незалежності	6	4
13	Українська держава на шляху незалежного розвитку	6	8
Всього		24	68

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується у процесі вивчення програмового матеріалу навчального курсу і завершується складанням підсумкового екзамену або заліку. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Мета ІНДЗ – самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу, розвиток самостійної роботи”.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) може бути оформленим у вигляді реферату.

Реферат (від. лат. реферо – доповідати) – короткий виклад (перед аудиторією або в письмовій формі) наукової праці, вчення, змісту книги тощо.

Реферат – це перша з письмових науково-узагальнюючих робіт, яку виконують студенти у ВНЗ. Під терміном «реферат» об’єднані два різних види робіт:

1. Рефератом називають короткий проблемний виклад змісту книги або статті, в яких виокремлюють головні ідеї дослідження.

2. Рефератом також називають короткий виклад наявних у науковій літературі концепцій з обраною науковою проблемою. Саме такий тип реферату і виконують студенти.

Студентський реферат – це найменш самостійний різновид письмової наукової роботи. Виходячи з визначення, він не може містити ніяких елементів новизни. Достатньо грамотно і логічно репрезентувати головні ідеї із заданої теми, які містяться в кількох джерелах, а також згрупувати їх за точками зору.

Підготовка реферату покликана:

- поглибити, систематизувати і закріпити знання з окремої або кількох тем;
- виробити первинні навички здійснення науково-дослідницької роботи;
- розкрити рівень підготовленості студента до самостійної роботи з фаховою літературою, показати вміння орієнтуватися у виборі необхідних джерел для розкриття теми;
- виявити здібності студента робити самостійні висновки і теоретичні узагальнення, а також виявити своє ставлення до проблеми.

Етапи підготовки реферату:

- вибір теми;
- вивчення літератури і розробка плану реферату;
- оформлення реферату;
- захист реферату в аудиторії.

Обсяг: до 15 друкованих сторінок.

Вимоги:

- реферат повинен складатися з плану, вступу, основної частини, висновків та списку використаної літератури;

- актуальність і оригінальність тематики, науковий і суспільний інтерес, який вона становить;

- для успішного виконання ІНДЗ обов'язковим є використання фахової літератури (публікацій документів, статей, монографій), що має виявити навички студентів до аналітичної роботи та показати їх обізнаність зі здобутками української історичної науки.

9. Методи навчання

Словесні (розповідь, бесіда, лекція тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні методи, репродуктивний метод, частково-пошуковий метод, метод проблемного навчання, дослідницький метод, самостійна робота студентів, розв'язування задач або творчих завдань, інтерактивні методи навчання, метод аналізу ситуації, технологія розвитку критичного мислення, презентації, метод проектів, складання структурно-логічних схем тощо.

10. Методи контролю

Усне опитування, письмове тестування, написання есе, перевірка виконання самостійної роботи, критична оцінка опрацьованої літератури, підготовка повідомлення/виступу, написання статті, письмове міркування, захист ІНДЗ, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінки **«відмінно» (А)** заслуговує слухач, який виявив всебічні, системні й глибокі знання та розуміння навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою психологічною літературою.

Зазвичай, оцінка **«відмінно»** ставиться студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних категорій і понять психології профільної школи, усвідомлюють значення наукових знань для організації педагогічного процесу та науково-педагогічної діяльності викладача, творчо використовують їх при розв'язанні ситуаційних психолого-педагогічних завдань.

Оцінки **«добре» (ВС)** заслуговує студент, який виявив повне знання та розуміння навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну психологічну літературу.

Як правило, оцінка **«добре»** виставляється студентам, які засвідчили системні знання та розуміння з психології профільної школи і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили несуттєві неточності, пропуски, помилки, які змогли самостійно виправити.

Оцінки **«задовільно» (ДЕ)** заслуговує студент, який виявив знання та розуміння основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної психологічної літератури.

Зазвичай, оцінка **«задовільно»** виставляється студентам, які допустили суттєві помилки у відповіді на семінарському занятті, іспиті або при виконанні тестових завдань, але продемонстрували здатність усунути ці помилки за допомогою викладача.

Оцінка **«незадовільно» (Fх)** виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною психологічною літературою.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання з психології профільної школи або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійно-педагогічної діяльності.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													ІНДЗ	Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T13	15	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
75–81		
69–74		
60–68	задовільно	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни; нормативні документи; ілюстративні матеріали.

14. Рекомендована література

Основна

1. Історія та культура України: навч. посіб. / Т.В.Кузнець, О.В.Лісовська, О.В.Скус. – Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець «Сочінський М.М.»), 2017. – 175 с.
2. Історія та культура України: навчально-методичний посібник з підготовки до семінарських занять та виконання контрольних робіт для студентів заочного відділення всіх спеціальностей / Т.В. Кузнець, О.В. Лісовська, О.В. Скус, О.І. Джагунова; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини – Умань: «Візаві», 2019. – 180с.
3. Білінський В. Україна – Русь. Книга перша. Споконвічна земля – К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2013. – 384 с., іл..
4. Бойко О. Д. Історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2010. – 568 с.

Допоміжна

1. Грушевський М. С. Історія України-Русі. – К., 1991–1997. – Т.І–Х.
2. Грушевський М. С. Історія України. – К., 1992. – 228 с.
3. Грушевський М. С. Очерк истории украинского народа. – К., 1990. – 396 с.
4. Дорошенко Д. І. Нарис історії України. – Львів, 1991. – 574 с.
5. Єфіменко О.Я. Історія України та її народу. – К., 1991. – 252 с.
6. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів, 1992. – 230 с.
7. Історія України / За ред. В.А. Смоля. – К., 1998. – 416 с.
8. Історія України: Курс лекцій. – К., 1991. – Кн.1. – 576 с.
9. Історія України: Курс лекцій. – К., 1992. – Кн.2. – 464 с.
10. Історія України: навчальний посібник / В.Ф. Панібудьласка, В.П. Макогон, А.В. Тороп та ін. – 2-е вид. – К.: КНУБА, 2010.
11. Історія української культури: навчально-методичний посібник / Н. В. Аксьонова, А. М. Домановський, Т. О. Чугуй. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 196 с.
12. Історія української культури / І. Крип'якевич [та ін.]; під заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 2002. – 656 с.
13. Крип'якевич І. П. Історія України. – Львів, 1990. – 520 с.
14. Крушинський В. Ю., Левенець Ю. А. Історія України: події, факти, дати. – К., 1992. – 200 с.
15. Кузнець Т.В., Лісовська О.В., Скус О.В. Історія України: навчальний посібник. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 393 с.
16. Мицик Ю.А., Бажан О.Г. Історія України. – К.: ТОВ «Видавництво «КЛЮ», 2015. – 680 с.
17. Новий довідник: Історія України. – К.: ТОВ «Казка», 2013. – 740 с.
18. Пальм Н. Д. Історія української культури: навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
19. Новітня історія України (1900–2000): Підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. П. Дрожжин та ін. – К., 2000. – 663 с.
20. Полонська-Василенко Н. Історія України: В 2 т. – К., 1992.
21. Сторінки історії України ХХ ст. – К., 1992. – 336 с.
22. Сторінки політичної історії України. – К., 1990. – 598 с.
23. Субтельний О. Україна: історія. – К., 1991. – 510 с.
24. Терещенко Ю. І. Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця ХVІ ст. – К., 1996. – 496 с.
25. Україна в ХХ столітті (1900–2000): Зб. документів і матеріалів / Упоряд.: А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. Ю. Король та ін. – К., 2000. – 351 с.
26. Яковенко Н. М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст. – К., 1997. – 312 с.

15. Інформаційні ресурси

В останні роки багато сайтів в Internet дають можливість історику використовувати інформацію з недоступних у звичному режимі джерел.

Пошук потрібної інформації – основне завдання користувача у WWW. Для його ефективного виконання у Web-просторі існують спеціальні засоби – так звані пошукові системи. Наведемо адреси найбільш популярних пошукових систем:

<http://online.com.ua>;

<http://www.ukrpost.net>;

<http://www.ukr.net>;

<http://www.google.com.ua> (www.google.com.pl);

<http://mail.bigmir.net>;

Найголовніший український академічний історичний сайт <http://www.history.org.ua> – це сайт Інституту історії України Національної академії наук України та його профільного часопису «Український історичний журнал». На сайті можна переглянути архів «УІЖ». Сайт постійно оновлюється.

Окремі книги (М. Грушевського, І. Борщака, О. Субтельного, Н. Полонської-Василенко) та статті з історії України можна переглянути на сайті www.ukrhistory.narod.ru. Важливу бібліографічну інформацію про наукові видання та автореферати можна знайти на сайті Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського НАН України – www.nbu.gov.ua.

На сайті www.slownyk.org.ua (або на www.franko.lviv.ua) можна прочитати книги Н. Яковенко «Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.», виданої у 1997 р. та Я. Грицака «Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст.», що побачила світ у 1996 році.

Мають власні сайти і окремі історичні факультети ВНЗ. Так, за адресою <http://www.history.univ.kiev.ua> знаходиться сайт історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. На ньому можна ознайомитися з текстами білорусько-литовських літописів, уривками Галицько-Волинського літопису, короткою хронологією історії України.

На веб-сторінці www-history.univer.kharkov.ua можна прочитати статті з історії Слобожанщини, опубліковані у збірниках наукових праць Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Портал www.litopys.org.ua забезпечить студента первинною інформацією з історії України IX–XIX ст., адже тут він знайде тексти давньоруських та козацьких літописів, а також багатотомну історію України-Русі М. Грушевського, монографій З. Когута, Д. Бовуа та інших авторів.

Сучасну бібліографію та бази даних з історії України розміщено на сайті <http://myslenedrevo.com.ua>.